

Datum 2022-04-06
Diarienummer 1496/21

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
Ju.krim@regeringskansliet.se

Diarienummer u2021/03715

Göteborgs Stads yttrande över betänkandet Väger till ett tryggare samhälle

För att minska brottsligheten och öka tryggheten krävs, utöver ett effektivt brottsbekämpande och förebyggande arbete, även ett rättssäkert stöd och skydd till den som drabbas av brott. Att information, stöd och skydd till brottsutsatta och vittnen fungerar, såväl under rättsprocessen som i övrigt, kan bidra till att minska de negativa konsekvenserna av brottsutsatthet. Det kan också bidra till att ge upprättelse för den som drabbats och öka förtroendet för samhället. Det är i sammanhanget viktigt att den information som lämnas är anpassad till mottagaren och att det stöd och det skydd som erbjuds är relevant. Mot bakgrund av detta bedömer Göteborgs Stad betänkandets förslag som positiva.

Göteborgs Stad vill framföra att det är viktigt att det i de föreslagna åtgärderna finns en god samverkan mellan berörda myndigheter för att nå målen med uppdragen. Det är också angeläget att kommunerna och civilsamhället, som till stor del ansvarar för stöd till brottsoffer, görs delaktiga i arbetet. För att leva upp till barnkonventionens princip om barnets bästa, bör ett brottsofferstödjande arbete alltid göras ur ett barnrättsperspektiv. Dessutom bör det säkerställas att grupper och individer utsatta för hatbrott inkluderas i arbetet. Ytterligare viktiga grupper som bör inkluderas i åtgärderna är anhöriga till kriminella som också ofta är brottsoffer, samt kriminella själva som i hög grad också utsätts för brott. Utöver detta vill Göteborgs Stad peka på att även vittnen kan utgöra brottsutsatta även om de inte är offer för själva brottet.

Kommitténs förslag att ge Brottsoffermyndigheten ett förstärkt uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap på brottsofferområdet ser Göteborgs Stad positivt på. Att löpande följa upp de insatser till brottsoffer är angeläget för att få en bild av i vilken utsträckning samhället omhändertar behoven.

Mot bakgrund av brottsutsatthetens ojämlika fördelning framstår det som särskilt viktigt att rikta samhällets stöd till de grupper som har störst behov. En kartläggning och analys av vilka som inte nås av samhällets stöd och vilka behov hos de som mottar stöd som inte uppfylls är av vikt för att insatser ska bli effektiva och nå även de allra mest behövande.

Göteborgs Stad vill i sammanhanget påpeka att det är angeläget att se över systemet för skadestånd till brottsutsatta. I dagsläget innefattar inte systemet alla typer av brott vilket kan innebära att den brottsutsatte inte får ekonomisk täckning för sina förluster. Det gäller särskilt personer utsatta för våld i nära relation där en del av våldet kan bestå av ekonomiskt och materiellt våld. Detta kan leda till svåra ekonomiska konsekvenser för våldsutsatta med låga inkomster. Göteborgs Stad bedömer att frågan bör omhändertas inom ramen för uppdraget till Brottsoffermyndigheten.

Betänkandets förslag att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp till den som utsatts för brott och dennes närstående, bedöms som positivt av Göteborgs Stad. Göteborgs Stad instämmer i att det är angeläget med en samlad kunskap om vilket stöd och skydd som kommunerna erbjuder den som utsatts för brott och närstående till brottsutsatta. Det är viktigt att stödet är tillgängligt för alla som har behov av det, även för grupper som idag sällan nås. Göteborgs Stad ser positivt på uppdraget till Socialstyrelsen att ta fram en vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brottsofferstödande arbete och vill påpeka att det är angeläget att vägledningen inkluderar det uppsökande arbetet.

Göteborgs Stad bedömer även kommitténs förslag att Polismyndigheten får i uppdrag att utveckla ett stöd som underlättar för dem att lämna relevant information till brottsutsatta, som positivt och viktigt. Göteborgs Stad vill påpeka att det också är angeläget att säkerställa att informationen är uppfattad av mottagaren. Det kan vara nödvändigt att information ges vid mer än ett tillfälle eftersom det är vanligt att brottsutsatta inte är mottagliga för information i det akuta skedet. Det är också önskvärt att Polismyndigheten kompletterar den generella informationen med lokalt anpassad information om vilket stöd som finns i kommunen.

Göteborgs Stad ser också positivt på betänkandets förslag att regeringen bör utreda förutsättningarna för Polismyndigheten att förmedla uppgifter om brottsutsatta. Förbättrade förutsättningar att nå brottsutsatta i Göteborg skulle underlätta för stadens brottsofferverksamhet.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan, och avslag på yrkande från SD den 31 mars 2022 (bilaga A).

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från SD den 31 mars 2022 (bilaga A).

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Axel Darvik (L), Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S), tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) och ordföranden Axel Josefson (M) för bifall till Daniel Bernmars yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall till det egna yrkandet.

Martin Wannholt (D) och Jessica Blixt (D) avstod från att rösta.

Kommunstyrelsen beslutade med tio röster mot en att bifalla Daniel Bernmars yrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för bifall till Daniel Bernmars yrkande.

Göteborg den 6 april 2022
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande angående – Remiss från Justitiedepartementet – Vägar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen.

1. Ersätta Göteborgs stads svar med följande nedanstående svar.
(gulmarkerade ändringar)

Yrkandet

För att minska brottsligheten och öka tryggheten krävs, utöver ett effektivt brottsbekämpande och förebyggande arbete, även ett rättssäkert stöd och skydd till den som drabbas av brott. Att information, stöd och skydd till brottsutsatta och vittnen fungerar, såväl under rättsprocessen som i övrigt, kan bidra till att minska de negativa konsekvenserna av brottsutsatthet. Det kan också bidra till att ge upprättelse för den som drabbats och öka förtroendet för samhället. Det är i sammanhanget viktigt att den information som lämnas är anpassad till mottagaren och att det stöd och det skydd som erbjuds är relevant. **Här är barnperspektivet samt äldreperspektivet viktigt. Hur kan polismyndigheten tillgodose att alla barn, funktionsnedsatta och äldre brottsoffer får till sig och förstår den information som polismyndigheten har att delge? Tilliten och förtroendet både från barnets och den äldres perspektiv till polismyndigheten är av vikt.**

Situations- och tillgänglighetsanpassad information är även viktig för personer med bristande språkkunskaper i svenska samt för personer med funktionsnedsättning.

Mot bakgrund av detta bedömer Göteborgs Stad betänkandets förslag som positiva.

Göteborgs Stad vill framföra att det är viktigt att det i de föreslagna åtgärderna finns en god samverkan mellan berörda myndigheter för att nå målen med uppdragen. Det är också angeläget att kommunerna och civilsamhället, som till stor del ansvarar för stöd till brottsoffer, görs delaktiga i arbetet. För att leva upp till barnkonventionens princip om

barnets bästa, bör ett brottsofferstödjande arbete alltid göras ur ett barnrättsperspektiv.

Är förövaren en nära anhörig, förekommer de som utövar brotten i skolan och i vardagen? Riskerar barnet att själv rekryteras med i kriminell verksamhet? Vad blir viktigt för ett barn i bemötandet beroende på ålder och upplevelser?

Dessutom bör det säkerställas att grupper och individer utsatta för hatbrott inkluderas i arbetet. Ytterligare viktiga grupper som bör inkluderas i åtgärderna är anhöriga till kriminella som också ofta är brottsoffer, samt kriminella själva som i hög grad också utsätts för brott. Utöver detta vill Göteborgs Stad peka på att även vittnen kan utgöra brottsutsatta även om de inte är offer för själva brottet.

Kommitténs förslag att ge Brottsoffermyndigheten ett förstärkt uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap på brottsofferområdet ser Göteborgs Stad positivt på. Att löpande följa upp de insatser till brottsoffer är angeläget för att få en bild av i vilken utsträckning samhället omhändertar behoven.

Mot bakgrund av brottsutsatthetens ojämlika fördelning framstår det som särskilt viktigt att rikta samhällets stöd till de grupper som har störst behov. En kartläggning och analys av vilka som inte nås av samhällets stöd och vilka behov hos de som mottar stöd som inte uppfylls är av vikt för att insatser ska bli effektiva och nå även de allra mest behövande. I kartläggningen av insatser behöver bakomliggande faktorer såsom kön, ålder, ursprung, etnicitet och funktionsförmåga ingå.

Göteborgs Stad vill i sammanhanget påpeka att det är angeläget att se över systemet för skadestånd till brottsutsatta. I dagsläget innefattar inte systemet alla typer av brott vilket kan innebära att den brottsutsatte inte får ekonomisk täckning för sina förluster. Det gäller särskilt personer utsatta för våld i nära relation där en del av våldet kan bestå av ekonomiskt och materiellt våld. Detta kan leda till svåra ekonomiska konsekvenser för våldsutsatta med låga inkomster. Göteborgs Stad bedömer att frågan bör omhändertas inom ramen för uppdraget till Brottsoffermyndigheten.

Betänkandets förslag att ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga kommunernas arbete med att erbjuda stöd och hjälp till den som utsatts för brott och dennes närstående, bedöms som positivt av Göteborgs Stad. Göteborgs Stad instämmer i att det är angeläget med en samlad kunskap om vilket stöd och skydd som kommunerna erbjuder den som utsatts för brott och närstående till brottsutsatta. Det är viktigt att stödet är tillgängligt för alla som har behov av det, även för grupper som idag sällan nås. Göteborgs Stad ser positivt på uppdraget till Socialstyrelsen att ta fram en vägledning för att stödja kommunernas socialtjänster i det brottsofferstödjande arbete

och vill påpeka att det är angeläget att vägledningen inkluderar det uppsökande arbetet.

Göteborgs Stad bedömer även kommitténs förslag att Polismyndigheten får i uppdrag att utveckla ett stöd som underlättar för dem att lämna relevant information till brottsutsatta, som positivt och viktigt. Göteborgs Stad vill påpeka att det också är angeläget att säkerställa att informationen är uppfattad av mottagaren. Det kan vara nödvändigt att information ges vid mer än ett tillfälle eftersom det är vanligt att brottsutsatta inte är mottagliga för information i det akuta skedet. Det är också önskvärt att Polismyndigheten kompletterar den generella informationen med lokalt anpassad information om vilket stöd som finns i kommunen. Under covid-19-pandemin har det framkommit stora skillnader i kommuners arbetssätt utefter kommunernas storlek, för att nå ut med information om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Stöd till brottsoffer ska även inkludera tydlig vägledning och upplysning till de personer som i vissa situationer står som både brottsoffer och förövare, exempelvis vid hedersrelaterade brott.

Göteborgs Stad ser också positivt på betänkandets förslag att regeringen bör utreda förutsättningarna för Polismyndigheten att förmedla uppgifter om brottsutsatta. Förbättrade förutsättningar att nå brottsutsatta i Göteborg skulle underlätta för stadens brottsofferverksamhet.